

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2021 m. kovo 25 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Taikytina teisė – Reglamentas (EB) Nr. 864/2007 ir Reglamentas (EB) Nr. 593/2008 – Taikymas *ratione temporis* – Teisingumo Teismo jurisdikcijos nebuvimas – Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnis – Teismų bendradarbiavimas civilinėse bylose – Reglamentas (ES) Nr. 1215/2012 – 1 straipsnio 1 dalis – Dalykinė taikymo sritis – Sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“ – 7 straipsnio 1 punktas – Sąvoka „bylos, kylančios iš sutarčių“ ir „paslaugų teikimas“ – 24 straipsnio 1 punktas – Sąvoka „nekilnojamojo turto nuoma“ – Reglamentas (EB) Nr. 1393/2007 – Teisminių ir neteisminių dokumentų įteikimas – Notarai, veikiantys per vykdymo procedūras – Procesas dėl bilieto už transporto priemonės stovėjimą viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje kainos išieškojimo“

Byloje C-307/19

dėl *Visoki trgovački sud* (Aukštesnysis komercinių bylų teismas, Kroatija) 2019 m. kovo 26 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2019 m. balandžio 11 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Obala i lučice d.o.o.

prieš

NLB Leasing d.o.o.

TEISINGUMO TEISMAS (pirmoji kolegija),

kuri sudaro kolegijos pirmininkas J.-C. Bonichot, teisėjai L. Bay Larsen, C. Toader (pranešėja), M. Safjan ir N. Jääskinen,

generalinis advokatas M. Bobek,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- *Obala i lučice d.o.o.*, atstovaujamos M. Kuzmanović, *odvjetnik*,
- Kroatijos vyriausybės, atstovaujamos G. Vidović Mesarek,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos J. Möller, R. Kanitz, M. Hellmann ir E. Lankenau,

* Proceso kalba: kroatų.

- Slovėnijos vyriausybė, atstovaujamos J. Morela,
 - Europos Komisijos, atstovaujamos M. Wilderspin ir M. Mataija,
- susipažiņęs su 2020 m. lapkričio 26 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl SESV 56 straipsnio, 2007 m. liepos 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 864/2007 dėl nesutartinėms prievolėms taikytinos teisės („Roma II“) (OL L 199, 2007, p. 40, toliau – Reglamentas „Roma II“) 4 straipsnio 1 dalies, 10 straipsnio 1 dalies, 11 straipsnio 1 dalies ir 12 straipsnio 1 dalies, 2007 m. lapkričio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1393/2007 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse („dokumentų įteikimas“) ir panaikinančio Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1348/2000 (OL L 324, 2007, p. 79), 2008 m. birželio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 593/2008 dėl sutartinėms prievolėms taikytinos teisės („Roma I“) (OL L 177, 2008, p. 6 ir klaidų ištaisymas OL L 309, 2009, p. 87, toliau – Reglamentas „Roma I“) 4 straipsnio 1 dalies b ir c punktų ir 2 dalies, taip pat 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1) 7 straipsnio 1 ir 2 punktų ir 24 straipsnio 1 punkto išaiškinimo.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Obala i lučice d.o.o.* (toliau – *Obala*), kurios buveinė yra Kroatijoje, ir *NLB Leasing d.o.o.*, Slovėnijoje įsteigtos bendrovės, ginčą dėl reikalavimo išieškoti rinkliavą už transporto priemonės stovėjimą viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Reglamentas „Roma II“

- 3 Reglamento „Roma II“ 31 straipsnyje „Taikymas laike“ numatyta:

„Šis reglamentas taikomas po šio reglamento įsigaliojimo įvykusiems įvykiams, sukėlusiems žalą.“

Reglamentas Nr. 1393/2007

- 4 Reglamento Nr. 1393/2007 1 straipsnio „Taikymo sritis“ 1 dalyje numatyta:

„Šis reglamentas taikomas nagrinėjant civilines ir komercines bylas, kai teisminis arba neteisminis dokumentas turi būti perduodamas iš vienos valstybės narės į kitą, kad būtų joje įteiktas. Jis netaikomas visų pirma mokesčių, maitų ar administraciniams klausimams arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą įgyvendinant valstybės valdžią (*acta iure imperii*).“

5 Šio reglamento 14 straipsnyje „Įteikimas paštu“ nustatyta:

„Kiekviena valstybė narė teisinius dokumentus kitoje valstybėje narėje gyvenantiems asmenims gali įteikti tiesiogiai paštu: registruotu laišku su gavimo patvirtinimu arba lygiaverčiu būdu.“

6 Šio reglamento 16 straipsnyje „Perdavimas“ nustatyta:

„Neteisminiai dokumentai gali būti perduoti įteikimui kitoje valstybėje narėje pagal šio reglamento nuostatas.“

7 Klostantis pagrindinės bylos aplinkybėms galiojęs Reglamentas Nr. 1393/2007 buvo panaikintas 2020 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2020/1784 dėl teisminių ir neteisminių dokumentų civilinėse arba komercinėse bylose įteikimo valstybėse narėse (dokumentų įteikimas) (OL L 405, 2020, p. 40).

Reglamentas „Roma I“

8 Reglamento „Roma I“ 28 straipsnyje „Taikymas laike“ numatyta:

„Šis reglamentas taikomas sutartims, sudarytoms nuo 2009 m. gruodžio 17 d.“

Reglamentas Nr. 1215/2012

9 Reglamento Nr. 1215/2012 10 ir 15 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(10) šio reglamento taikymo sritis turėtų apimti visas pagrindines civilines ir komercines bylas, išskyrus kai kurias aiškiai nustatytas bylas <...>

<...>

(15) jurisdikcijos taisyklės turėtų būti ypač nuspėjamos ir pagrįstos principu, pagal kurį jurisdikcija paprastai nustatoma pagal atsakovo nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą. Todėl turėtų visada galioti ši jurisdikcijos nuostata, išskyrus keletą aiškiai nustatytų atvejų, kai ginčo objektas arba šalių autonomija pateisina kitą siejamąjį kriterijų. Juridinio asmens buveinės vieta turi būti apibrėžta autonomiškai, siekiant didesnio bendrų taisyklių skaidrumo ir norint išvengti jurisdikcijų kolizijos[.]“

10 Šio reglamento 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šis reglamentas taikomas civilinėse ir komercinėse bylose, neatsižvelgiant į teismo pobūdį. Visų pirma šis reglamentas netaikomas mokesčių, muitų ar administracinėms byloms arba valstybės atsakomybei už veiksmus ir neveikimą vykdant valstybės įgaliojimus (*acta iure imperii*).“

11 Minėto reglamento 4 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Pagal šį reglamentą asmenims, kurių nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškiniai turi būti pareiškiami tos valstybės narės teismuose, neatsižvelgiant į šių asmenų pilietybę.“

12 To paties reglamento 7 straipsnio 1 ir 2 punktuose nustatyta:

„Asmeniui, kurio nuolatinė gyvenamoji (buveinės) vieta yra valstybėje narėje, ieškinys kitoje valstybėje narėje gali būti pareikštas:

- 1) a) bylose, kylančiose iš sutarčių – atitinkamos prievolės įvykdymo vietos teismuose;;
b) pagal šią nuostatą ir jeigu nesusitarta kitaip, atitinkamos prievolės įvykdymo vieta yra:
 - parduodant prekes – vieta valstybėje narėje, kurioje pagal sutartį prekės buvo ar turėjo būti pateiktos,
 - teikiant paslaugas – vieta valstybėje narėje, kurioje pagal sutartį paslaugos buvo arba turėjo būti suteiktos,;
 - c) jeigu b punktas netaikomas, taikomas a punktas;
- 2) bylose dėl civilinės teisės pažeidimų, delikto arba kvazidelikto – vietos, kurioje įvyko ar gali įvykti žalą sukėlus įvykis, teismuose.“

13 Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnyje nustatyta:

„Toliau išvardyti valstybės narės teismai turi išimtinę jurisdikciją, neatsižvelgiant į ginčo šalių nuolatinę gyvenamąją (buveinės) vietą:

- 1) nagrinėti ieškinius, kurių dalykas yra daiktinės teisės į nekilnojamąjį turtą arba nekilnojamojo turto nuoma, – turto buvimo vietos valstybės narės teismai.

<...>“

Kroatijos teisė

Vykdyimo įstatymas

14 Pagal *Ovršni zakon* (Įstatymas dėl vykdymo) (*Narodne novine*, br. 112/12, 25/13, 93/14, 55/16 ir 73/17, toliau – Vykdyimo įstatymas) 1 straipsnį notarams suteikiami įgaliojimai vykdyti priverstinį skolų išieškojimą remiantis „autentišku dokumentu“, be atsakovo sutikimo išduodant vykdomąjį raštą kaip vykdomąjį dokumentą.

Kelių eismo saugumo įstatymas

15 *Zakon o sigurnosti prometa na cestama* (Kelių eismo saugumo įstatymas) (*Narodne novine*, br. 67/08, 48/10 ir 74/11, toliau – Kelių eismo saugumo įstatymas) 1 straipsnyje numatyta, kad šio įstatymo tikslas yra, be kita ko, nustatyti pagrindinius principus, susijusius su naudotojų ir kitų kelių eismo dalyvių abipusiais santykiais, elgesiu, pagrindinius kelių eismo saugos reikalavimus, kuriuos turi atitikti keliai, kelių eismo taisyklės, kelių ženklavimą ir informaciją, kurią turi pateikti pareigūnai, kuriems pavesta užtikrinti, kad būtų laikomasi šių taisyklių.

16 Šio įstatymo 5 straipsnyje nurodyta:

„(1) Autonominės vietos ir regionų valdžios institucijos iš anksto pritarus Vidaus reikalų ministerijai reglamentuoja judėjimą pagal šio įstatymo nuostatas ir, be kita ko, nustato:

<...>

6) transporto priemonių stovėjimo zonas ir būdus, stovėjimo draudimus ir riboto stovėjimo vietas <...>“

Sprendimas dėl stovėjimo Zadaro mieste

17 Pagrindinėje byloje taikytinos redakcijos *Odluka o organizaciji i našinu naplate parkiranja u Gradu Zadru* (Sprendimas dėl automobilių stovėjimo Zadaro mieste organizavimo ir apmokėjimo tvarkos) (*Glasnik Grada Zadra*, br. 4/11) (toliau – sprendimas dėl stovėjimo Zadaro mieste) reglamentuojamas transporto priemonių stovėjimas ir apmokėjimo už jį tvarka bei transporto priemonių mokamose stovėjimo zonose kontrolė.

18 Šio sprendimo 2 straipsnyje viešosios stovėjimo zonos apibrėžiamos kaip „viešos vietos, skirtos transporto priemonėms sustoti ir stovėti“.

19 Minėto sprendimo 4 straipsnyje nurodyta, kad viešojo transporto priemonių stovėjimo zonos žymimos ženklais pagal Kelių eismo saugumo įstatymą.

20 Pagal to paties sprendimo 5 straipsnį viešų transporto priemonių stovėjimo zonų žymėjimą atlieka stovėjimą organizuojantys subjektai, o tai kontroliuoja kompetentinga savivaldybės administracijos tarnyba.

21 Sprendimo dėl stovėjimo Zadaro mieste 6 straipsnyje nustatytos už stovėjimą mokamos rinkliavos tarifai pagal dienas ir valandas.

22 Šio sprendimo 7 straipsnyje nustatyta:

„Transporto priemonės vairuotojas ar savininkas, sustabdęs arba pastatęs savo transporto priemonę viešoje stovėjimo zonoje, su stovėjimą organizuojančiu subjektu sudaro sutartį dėl viešos stovėjimo zonos naudojimo pagal kurią įsigyja bilietą <...> ir priima šiame sprendime numatytas sutarties dėl stovėjimo bendrąsias sąlygas.“

23 Pagal minėto sprendimo 9 straipsnį bilieto, kuris galioja 24 valandas nuo jo įgijimo, kaina apskaičiuojama valandinį tarifą už stovėjimą tam tikroje zonoje padauginus iš mokamų stovėjimo valandų skaičiaus per 24 valandų automobilio stovėjimo laikotarpį.

24 To paties sprendimo 10 straipsnyje numatyta, kad skola už bilietą padengiama pagal nurodymą sumokėti į stovėjimą organizuojančio subjekto einamąją sąskaitą arba apmokant už bilietą stovėjimą organizuojančio subjekto kasoje.

25 Pagal sprendimo dėl automobilių stovėjimo Zadaro mieste 12 straipsnį transporto priemonių stovėjimo zonos naudotojas, gavęs bilietą ir mokėjimo nurodymą, privalo tai padaryti per aštuonias dienas nuo jo gavimo dienos.

26 Šio sprendimo 13 straipsnyje numatyta, kad jei automobilių stovėjimo zonos naudotojas per nustatytą terminą nesumoka už bilietą, jis privalo per papildomą aštuonių dienų terminą padengti ne tik bilieto kainą, bet ir faktines išlaidas bei įstatyme numatytus delspinigius, esančius mokėjimo nurodyme. Jei

stovėjimo zonos naudotojas per nustatytus terminus nesumoka už bilietą, faktinių išlaidų ir delspinigių, automobilių stovėjimą organizuojantis subjektas savo vardu ir savo sąskaita dėl šio naudotojo pradeda procesą.

Pagrindinė byla, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

- 27 2017 m. vasario 20 d. Zadaro mieste (Kroatija) įsteigta komercinė bendrovė *Obala*, siekdama išieškoti rinkliavas už transporto priemonių stovėjimą viešuosiuose keliuose, notarui Kroatijoje pateikusi autentišką dokumentą pradėjo vykdymo procedūrą prieš *NLB Leasing* dėl bilieto už transporto priemonės stovėjimą Zadaro viešame kelyje stovėjimo ženklais pažymėtoje vietoje kainos išieškojimo. Iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad šios transporto priemonės buvimas automobilių stovėjimo vietoje buvo konstatuotas 2012 m. birželio 30 d. 13 val. 2 min. ir kad *Obala* reikalauja sumokėti bilieto kainą už visą stovėjimo dieną.
- 28 2017 m. kovo 8 d. šis notaras išdavė vykdomąjį raštą, jame nurodė *NLB Leasing* sumokėti 84 Kroatijos kunų (HRK) (apie 11 EUR) pagrindinę skolą už transporto priemonės stovėjimą visą dieną, taip pat 1 235 HRK (maždaug 165 eurai) patirtų procedūros išlaidų ir 506,25 HRK (apie 67 eurai) planuojamų patirti procedūros išlaidų.
- 29 Siekdamas įteikti *NLB Leasing* vykdomąjį raštą, notaras pagal Reglamento Nr. 1393/2007 14 straipsnį ir nusiuntė jai registruotą laišką su gavimo patvirtinimu.
- 30 *NLB Leasing* pateikė prieštaravimą dėl šio vykdomojo rašto *Trgovački sud u Pazinu* (Pazino komercinių bylų teismas, Kroatija); šis panaikino vykdomąjį raštą dėl priverstinio išieškojimo, tačiau pripažino, kad neturi jurisdikcijos nagrinėti prieštaravimo, ir perdavė bylą *Trgovački sud u Zadru* (Zadaro komercinių bylų teismas, Kroatija), kuris savo ruožtu taip pat pripažino neturįs jurisdikcijos ir kreipėsi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą dėl šios neigiamos jurisdikcijų kolizijos.
- 31 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas dėl kelių ginčo pagrindinėje byloje aspektų, konkrečiai kalbant, dėl vykdomojo rašto įteikimo atsakovei registruotu laišku su gavimo patvirtinimu teisėtumo per vykdymo procedūrą, pradėtą notarui pateikus „autentišką dokumentą“, dėl tarp pagrindinės bylos šalių egzistuojančių teisinių santykių kvalifikavimo siekiant nustatyti Kroatijos teismų jurisdikciją nagrinėti šį ginčą ir dėl taikytinos materialinės teisės.
- 32 Šiam teismui visų pirma kyla klausimas, ar notariai, kurie nėra „teismai“, kaip tai suprantama pagal Reglamentą Nr. 1215/2012, gali remtis Reglamento Nr. 1393/2007 nuostatomis, siekdami įteikti vykdomuosius raštus per priverstinio vykdymo procedūras, grindžiamas autentišku dokumentu, ir ar tokiuose ginčiuose, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, teisėjai gali įteikti atsakovui vykdomuosius dokumentus pagal Reglamentą Nr. 1393/2007.
- 33 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui taip pat kyla klausimas dėl sąvokos „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnį, taikymo srities, siekiant nustatyti, ar jo jurisdikcijai priklauso ginčas dėl bilieto už stovėjimą viešame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje kainos išieškojimo.
- 34 Šiuo klausimu jis tvirtina, kad pagal Kelių eismo saugumo įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir taisykles, susijusias su savivaldybės veikla, vietos valdžios institucijos priima sprendimus dėl stovėjimo vietų ir savo viešosios valdžios įgaliojimus deleguoja savivaldybės komercinėms įmonėms, įsteigtoms siekiant surinkti rinkliavas už stovėjimą.

- 35 Nagrinėjamu atveju sprendime dėl stovėjimo Zadaro mieste nustatytos, be kita ko, stovėjimo zonos ir laikotarpis, už kurį renkamos rinkliavos už automobilių stovėjimą viešuosiuose keliuose, valandinis tarifas ir bilieto kaina, mokėtina tuo atveju, jeigu konstatuojama, kad transporto priemonė viešame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje stovi nesumokėjęs už bilietą arba pasibaigus jo galiojimo laikui.
- 36 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo teigimu, pareiga sumokėti už bilietą nustatyta vienašališkai ir yra kaip sankcija, nes gali būti aiškinama kaip bauda, skiriama tuo atveju, jeigu stovėjimo rinkliava nebuvo iš anksto savanoriškai sumokėta pagal valandinį tarifą arba jei pasibaigė laikotarpis, už kurį buvo sumokėta.
- 37 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo nuomone, yra skirtumas tarp, viena vertus, stovėjimo uždaroje vietoje, kuriose naudotojai pasiima bilietą su pažymėtu atvykimo laiku ir apmoka už automobilio stovėjimą minėtose vietose iš jų išvykdami, nes tai yra klasikinė civilinės teisės sutartis, taigi, ir civilinė byla, ir, kita vertus, pagrindinėje byloje nagrinėjamo stovėjimo, už kurį rinkliava buvo sumokėtas iš anksto už nustatytą laikotarpį, kuriam pasibaigus reikia sumokėti sankcijos pobūdžio kainą už bilietą.
- 38 Be to, jeigu ginčas pagrindinėje byloje patenka į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teismui kyla klausimas dėl jurisdikcijos taisyklių, taikytinų pagal šio reglamento nuostatas.
- 39 Šiuo klausimu šis teismas teigia, kad, remiantis Kroatijos teismų praktika, paprastai laikoma, kad stovėjimo sutartis sudaryta, kai transporto priemonė stovi viešame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje. Vis dėlto kyla klausimas, ar ši sutartis turi būti kvalifikuojama kaip paslaugų teikimo sutartis, ar kaip nekilnojamojo turto nuomos sutartis.
- 40 Šio teismo nuomone, jei tokia transporto priemonių stovėjimo sutartis būtų kvalifikuojama kaip paslaugų teikimo sutartis, galėtų būti pažeista SESV 56 straipsnyje numatyta laisvė teikti paslaugas. Be to, Kroatijos teismai galėtų grįsti savo jurisdikciją Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punktu. Vis dėlto, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją, visų pirma į 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimą *Falco Privatstiftung ir Rabitsch* (C-533/07, EU:C:2009:257), prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teismui kyla klausimas, ar *Obala* veikla, kuri šiuo atveju apima tik stovėjimo vietų žymėjimą ir stovėjimo rinkliavų surinkimą, yra pakankama, kad būtų laikoma „paslauga“, kaip tai suprantama pagal šią jurisprudenciją.
- 41 Kalbėdamas apie galimybę stovėjimo sutartį kvalifikuoti kaip nekilnojamojo turto nuomos sutartį, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 punktą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas teigia, kad, skirtingai nei pagal bendrąją teisę sudaromos nekilnojamojo turto nuomos sutartys (reikalaujama, kad jos būtų rašytinės formos, antraip negalioja), stovėjimo sutartis nesudaroma raštu. Be to, nėra teisės aktais nustatytos stovinčių transporto priemonių įkeitimo teisės. Tačiau galima teigti, kad tam tikra nekilnojamojo turto vieta užimta, todėl stovėjimo sutartis ir nekilnojamojo turto nuomos sutartis yra tam tikra prasme panašios.
- 42 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro prielaidą, kad stovėjimas viešajame kelyje gali nebūti sutartinio pobūdžio, ir klausia, ar galima teigti, kad dėl to, jog stovėjimo vietos naudotojas nenusipirko bilieto, jo atsakomybė galėtų būti deliktinė arba kvazideliktinė, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą.
- 43 Galiausiai šiam teismui kyla klausimas dėl taikytinos teisės. Jis teigia, kad nagrinėjamu atveju transporto priemonės stovėjimo įvykis buvo 2012 m. birželio 30 d., t. y. iki Kroatijos Respublikos įstojimo į Europos Sąjungą dienos, todėl, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją, susijusią su sutartimis, sudarytomis iki šios įstojimo dienos, visų pirma į 2014 m. lapkričio 5 d. Nutartį *VG*

Vodoopskrba (C-254/14, nepaskelbta Rink., EU:C:2014:2354) ir 2019 m. vasario 14 d. Sprendimu *Milivojević* (C-630/17, EU:C:2019:123), taip pat kyla klausimas, ar reglamentai „Roma I“ ir „Roma II“ taikytini pagrindinėje byloje nagrinėjamame ginče.

44 Šiomis aplinkybėmis *Visoki trgovački sud* (Aukštesnysis komercinių bylų teismas, Kroatija) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

- „1. Ar notarai yra įgalioti įteikti dokumentus pagal [Reglamentą Nr. 1393/2007], kai jie praneša apie savo sprendimus tais atvejais, kai netaikomas Reglamentas Nr. 1215/2012, turint omenyje, kad Kroatijoje notarai, vykdamys pagal nacionalinę teisę jiems suteiktus įgaliojimus „autentišku dokumentu“ grindžiamuose vykdymo procesuose, nepatenka į „teismo“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal Reglamentą Nr. 1215/2012? Kitaip tariant, turint omenyje, kad notarai nepatenka į „teismo“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal Reglamentą Nr. 1215/2012, ar, naudodamiesi jiems pagal nacionalinę teisę suteiktais įgaliojimais „autentišku dokumentu“ grindžiamuose vykdymo procesuose, jie gali taikyti Reglamente <...> Nr. 1393/2007 nustatytas dokumentų įteikimo taisykles?
2. Ar transporto priemonės stovėjimas gatvėje ir viešajame kelyje, kai teisė rinkti rinkliavą suteikta pagal Kelių eismo saugumo įstatymą ir teisės aktus, reglamentuojančius savivaldybės veiklą vykdamas viešosios valdžios įgaliojimus, gali būti priskirtas civilinės teisės klausimams, kaip tai suprantama pagal [Reglamentą Nr. 1215/2012], kuriame reglamentuojamas teismų jurisdikcijos klausimas ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimas ir vykdymas, ypač atsižvelgiant į tai, kad už transporto priemonės stovėjimą be bilieto arba su negaliojančiu biletu nedelsiant reikalaujama sumokėti už bilietą, tarsi ji būtų išstovėjusi visą dieną, neatsižvelgiant į tikslų laiką, kurį ji išstovėjo, o tai reiškia, kad ši rinkliava yra kaip sankcija, be to, kai kuriose valstybėse narėse toks automobilių stovėjimas laikomas eismo taisyklių pažeidimu?
3. Ar minėtos rūšies bylose dėl automobilių stovėjimo gatvėje ir viešuosiuose keliuose, kai teisė rinkti rinkliavą suteikiama pagal Kelių eismo saugumo įstatymą ir teisės aktus, reglamentuojančius savivaldybės veiklą kaip viešosios valdžios institucijos veiklą, teismai gali įteikti dokumentus atsakovams kitoje valstybėje narėje pagal [Reglamentą Nr. 1393/2007]?

Jei, remiantis minėtais klausimais, būtų pripažinta, kad šis automobilių stovėjimo klausimas gali būti civilinės bylos dalykas, pateikiami šie papildomi klausimai.

4. Šioje byloje daroma prielaida, kad dėl minėto automobilio stovėjimo gatvės vietoje, pažymėtoje tam tikrais horizontaliais ir (arba) vertikalais ženklais, sudaroma sutartis, t. y. laikoma, kad sutartis sudaroma pastačius automobilį, ir kad, jei už automobilį nesumokama pagal nustatytą valandinį stovėjimo tarifą, turi būti sumokama už visą dieną. Todėl kyla klausimas, ar ši prielaida, jog pastačius automobilį sutartis laikoma sudaryta ir duodamas sutikimas sumokėti už bilietą, jeigu jis neperkamas pagal valandinį automobilių stovėjimo tarifą arba jeigu jame nurodytas stovėjimo laikas yra pasibaigęs, prieštarauja pagrindinėms nuostatoms dėl paslaugų teikimo, numatytoms SESV 56 straipsnyje ir kitose ES *acquis* nuostatose <...>[.]
5. Šiuo atveju automobilis buvo paliktas stovėti Zadare, todėl esama sąsajos tarp šios sutarties ir Kroatijos teismų. Tačiau ar šis automobilio stovėjimas yra „paslauga“, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 7 straipsnio 1 punktą, atsižvelgiant į tai, kad paslaugos sąvoka reiškia, kad paslaugą teikianti šalis vykdo apibrėžtą veiklą, t. y. ta šalis vykdo konkrečią veiklą už atlygį[?] Taigi kyla klausimas, ar vien tokia apeliančios veikla gali būti laikoma paslauga[.] Jei pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 7 straipsnio 1 [punktą] Kroatijos teismai neturi specialiosios jurisdikcijos, jurisdikcija nagrinėti bylą tenka atsakovo nuolatinės buveinės vietos teismui.

6. Ar automobilio stovėjimas gatvėje ir viešajame kelyje, kai teisė rinkti rinkliavą suteikiama pagal Kelių eismo saugumo įstatymą ir teisės aktus, reglamentuojančius savivaldybės veiklos vykdymą kaip valdžios institucijos veiklą, ir rinkliava renkama tik už stovėjimą tam tikru dienos laikotarpiu, laikytinas nekilnojamojo turto nuomos sutartimi pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 24 straipsnio 1 punktą?
7. Jeigu minėta prielaida, kad automobilių stovėjimas reiškia sutarties sudarymą (ketvirtasis prejudicinis klausimas), šiuo atveju negali būti taikoma, ar šis stovėjimo būdas, kai įgaliojimai rinkti rinkliavą už automobilių stovėjimą suteikiami pagal Kelių eismo saugumo įstatymą, pagal kurią numatyta, kad asmenys, iš anksto neįsigiję bilieto už stovėjimo laiką arba pasibaigus biliete nurodytam stovėjimo laikui, turi įsigyti bilietą, gali būti laikomas susijęs su civilinės teisės pažeidimu, deliktu arba kvazideliktu, kaip tai suprantama pagal [Reglamento Nr. 1215/2012] 7 straipsnio 2 punktą?
8. Šiuo atveju nagrinėjamas automobilio stovėjimo įvykis susiklostė prieš Kroatijos Respublikai įstojant į <...> Sąjungą, konkrečiai – 2012 m. birželio 30 d. 13.02 val. Kyla klausimas, ar taikytini reglamentai, pagal kuriuos nustatoma taikytina teisė, t. y. [Reglamentas „Roma I“] arba [Reglamentas „Roma II“], atsižvelgiant į jų galiojimą laiko atžvilgiu?

Jei Europos Sąjungos Teisingumo Teismas turi jurisdikciją atsakyti dėl materialinės teisės taikymo, pateikiamas šis klausimas.

9. Ar darant prielaidą dėl sutarties sudarymo taip pastačius automobilį ir duoto sutikimo mokėti visos dienos bilieto kainą, kai neperkamas bilietas pagal valandinį stovėjimo tarifą arba kai jame nurodytas stovėjimo laikotarpis pasibaigia, prieštaraujama pagrindinėms nuostatomis dėl paslaugų teikimo, įtvirtintoms SESV 56 straipsnyje ir kitose Europos Sąjungos *acquis* nuostatose, neatsižvelgiant į tai, ar automobilio savininkas yra fizinis, ar juridinis asmuo? Kitaip tariant, ar siekiant nustatyti taikytiną materialinę teisę šioje byloje galima taikyti [Reglamento „Roma I“] 4 straipsnio nuostatą (žinant, kad byloje nėra įrodymų, jog bylos šalys pasiekė susitarimą dėl taikytinos teisės)?
 - Jei laikoma, kad sudaroma sutartis, ar šioje byloje kalbama apie paslaugų teikimo sutartį, t. y. ši automobilio stovėjimo sutartis gali būti laikoma paslauga, kaip tai suprantama pagal [Reglamento „Roma I“] 4 straipsnio 1 dalies b punktą?
 - Papildomai, ar šis stovėjimas gali būti laikomas nuomos sutartimi pagal [Reglamento „Roma I“] 4 straipsnio 1 dalies c punktą?
 - Papildomai, jeigu šiam automobilio stovėjimui būtų taikomos [Reglamento „Roma I“] 4 straipsnio 2 dalies nuostatos, kyla klausimas dėl šioje byloje nagrinėjamos veiklos esmės, atsižvelgiant į tai, kad apeliante iš tikrųjų tik pažymi automobilių stovėjimo aikštelės ribas ir renka automobilių stovėjimo rinkliavą, o atsakovė pastato automobilį ir sumoka už automobilio stovėjimą. Iš esmės, jei apeliante veikla būtų pripažinta esmine, būtų taikoma Kroatijos teisė, tačiau jei esmine būtų pripažinta atsakovės veikla, būtų taikoma Slovėnijos teisė. Tačiau atsižvelgiant į tai, kad teisė rinkti automobilio stovėjimo rinkliavas šiuo atveju reglamentuojama Kroatijos teisėje, su kuria nagrinėjama sutartis yra labiau susijusi, ar [Reglamento „Roma I“] 4 straipsnio [3] dalies nuostatos taip pat gali būti taikomos šioje byloje?
 - Jei būtų pripažinta, kad kalbama apie [Reglamento „Roma II“] nurodytą nesutartinę prievolę, ar dėl šios nesutartinės prievolės gali būti padaroma žala, dėl ko taikytina teisė būtų nustatoma pagal [šio reglamento] 4 straipsnio 1 dalį?
 - Papildomai, ar toks automobilio stovėjimas galėtų būti laikomas neteisėtu praturtėjimu, dėl ko taikytina teisė turi būti nustatoma pagal [Reglamento „Roma II“] 10 straipsnio 1 dalį?

- Papildomai, ar toks automobilio stovėjimas galėtų būti laikomas *negotiorum gestio*, dėl ko taikytina teisė turi būti nustatoma pagal [Reglamento „Roma II“] 11 straipsnio 1 dalį?
- Papildomai, ar toks automobilio stovėjimas galėtų būti laikomas atsakovės atsakomybe *culpa in contrahendo*, dėl ko taikytina teisė turi būti nustatoma pagal [Reglamento „Roma II“] 12 straipsnio 1 dalį?“

45 Dėl su koronaviruso pandemija susijusios grėsmės sveikatai Teisingumo Teismo pirmoji kolegija, 2020 m. balandžio 22 d. nutartimi nusprendusi priimti sprendimą nerengdama posėdžio, nors iš pradžių jį buvo planuojama surengti šioje byloje, pateikė Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje nurodytiems suinteresuotiesiems asmenims kelis klausimus atsakyti raštu. Į juos atsakė *Obala*, Kroatijos ir Slovėnijos vyriausybės ir Komisija.

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl pirmojo, trečiojo ir ketvirtojo klausimų bei devintojo klausimo pirmos dalies priimtinum

- 46 *Obala* ir Kroatijos vyriausybė teigia, kad prašymas priimti prejudicinį sprendimą nepriimtinas, nes iš esmės prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas nepakankamai išdėstė priežastis, dėl kurių pateikė prejudicinius klausimus, arba dėl Teisingumo Teismo galimo atsakymo į klausimus, kurie, jų manymu, yra faktinio pobūdžio, svarbos pagrindinei bylai. Be to, *Obala* teigimu, galima manyti, kad šiuo atveju ginčo nekyla, nes pagal nacionalines proceso taisykles pirmosios instancijos teismas, į kurį kreiptasi pagrindinėje byloje, turėjo atmesti prieštaravimą dėl vykdomojo rašto, priimto remiantis autentišku dokumentu, motyvuodamas ne tik tuo, kad šį prieštaravimą pateikė asmuo, kuris neturėjo teisės atstovauti atsakovui vykdomo procese, bet ir tuo, kad jis parengtas ne kroatų, o kita kalba.
- 47 Komisijos teigimu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo prašoma tik priimti sprendimą dėl dviejų teismų jurisdikcijos kolizijos. Todėl jam reikia atsakyti tik į klausimą, kuris iš dviejų atitinkamų teismų turi teritorinę jurisdikciją. Taigi, šios institucijos nuomone, siekiant išspręsti šią jurisdikcijos koliziją, svarbūs tik klausimai, susiję su Reglamento Nr. 1215/2012 aiškinimu. Kiti klausimai, susiję su dokumentų įteikimu ir taikytinos teisės nustatymu, neturi jokio ryšio su pagrindinės bylos dalyku, todėl yra nepriimtini.
- 48 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją nacionalinio teismo pateiktiems klausimams dėl Sąjungos teisės išaiškinimo, atsižvelgiant į jo paties nurodytą teisinį pagrindą ir faktines aplinkybes, kurių tikslumo Teisingumo Teismas neprivalo tikrinti, taikoma svarbos prezumpcija. Teisingumo Teismas gali atsisakyti priimti sprendimą dėl nacionalinio teismo pagal SESV 267 straipsnį pateikto prejudicinio klausimo tik tuomet, jeigu, be kita ko, neįvykdyti Teisingumo Teismo procedūros reglamento 94 straipsnyje nustatyti reikalavimai dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą turinio ar kai akivaizdu, kad nacionalinio teismo prašomas Sąjungos teisės normos išaiškinimas arba jos galiojimo įvertinimas visiškai nesusiję su pagrindinės bylos aplinkybėmis ar dalyku, arba kai problema hipotetinė (šiuo klausimu žr. 2020 m. liepos 9 d. Sprendimo *Verein für Konsumenteninformation*, C-343/19, EU:C:2020:534, 19 punktą ir 2020 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Supreme Site Services ir kt.*, C-186/19, EU:C:2020:638, 42 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 49 Iš suformuotos jurisprudencijos taip pat matyti, kad, siekiant pateikti nacionaliniam teismui naudingą Sąjungos teisės aktų išaiškinimą, būtina, kad šis teismas aprašytų faktinį ir teisinį pagrindą, su kuriuo susiję jo pateikiami klausimai, arba bent paaiškintų faktines aplinkybes, kuriomis grindžiami šie klausimai. Be to, prašyme priimti prejudicinį sprendimą turi būti nurodytos tikslios priežastys, dėl

kurių nacionalinis teismas kelia Sąjungos teisės aiškinimo klausimus ir mano, kad būtina Teisingumo Teismui pateikti prejudicinį klausimą (2020 m. spalio 1 d. Sprendimo *Elme Messer Metalurgs*, C-743/18, EU:C:2020:767, 41 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

- 50 Šie prašymo priimti prejudicinį sprendimą turiniui keliami reikalavimai aiškiai išdėstyti Procedūros reglamento 94 straipsnyje, kurio prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi laikytis, bendradarbiaudamas pagal SESV 267 straipsnį. Šie reikalavimai taip pat pateikiami Europos Sąjungos Teisingumo Teismo rekomendacijose nacionaliniams teismams dėl prašymų priimti prejudicinį sprendimą pateikimo (OL C 257, 2018, p. 1) (šiuo klausimu žr. 2018 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *Rittinger ir kt.*, C-492/17, EU:C:2018:1019, 38 ir 39 punktus).
- 51 Nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad, kiek tai susiję su Reglamente Nr. 1393/2007 aiškinimu, dėl kurio pateikti pirmasis ir trečiasis klausimai, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, į kurį kreiptasi nagrinėjant neigiamą jurisdikcijų koliziją, Teisingumo Teismui nenurodė, kaip ginčo sprendimas siejasi su šio reglamento aiškinimu, nors to reikalaujama pagal Procedūros reglamento 94 straipsnį. Konkrečiai kalbant, kaip matyti iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, atsakovė kreipėsi į Kroatijos teismus ir pateikė prieštaravimą dėl jai įteikto vykdomojo rašto.
- 52 Kiek tai susiję su ketvirtuoju klausimu ir devintojo klausimo pirma dalimi, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas taip pat nepateikia paaiškinimų dėl priežasčių, paskatinusių jį kelti klausimą dėl prezumpcijos, kad dėl fakto, kai transporto priemonė stovi viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje, sudaroma sutartis, suderinamumo su SESV 56 straipsnyje numatytais nuostatomis dėl laisvės teikti paslaugas arba dėl poveikio, kurią šiomis aplinkybėmis gali daryti aplinkybė, kad atitinkamos transporto priemonės savininkas yra fizinis arba moralinis asmuo.
- 53 Darytina išvada, kad pirmasis, trečiasis ir ketvirtasis klausimai bei devintojo klausimo pirma dalis yra nepriimtini.

Dėl Teisingumo Teismo jurisdikcijos atsakyti į aštuntąjį klausimą ir devintojo klausimo antrą dalį

- 54 Aštuntuoju klausimu ir devintojo klausimo antra dalimi, kuriuos reikia nagrinėti pirmiausia, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, atsižvelgdamas į reglamentų „Roma I“ arba „Roma II“ nuostatas, siekia sužinoti dėl teisės, taikytinos teisiniam santykiams, atsiradusiems dėl transporto priemonės stovėjimo viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje, nustatymo tuo atveju, kai šis faktas atsirado prieš atitinkamos valstybės narės įstojimą į Sąjungą.
- 55 Šiuo klausimu Akto dėl Kroatijos Respublikos stojimo sąlygų ir Europos Sąjungos sutarties, Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo bei Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pritaikomųjų pataisų (OL L 112, 2012, p. 21) 2 straipsnyje numatyta, kad pirminių Sutarčių ir prieš Kroatijos Respublikos įstojimą institucijų priimtų aktų nuostatos šiai valstybei narei yra privalomos ir joje taikomos nuo jos įstojimo dienos, t. y. 2013 m. liepos 1 d.
- 56 Kiek tai susiję su Reglamentu „Roma I“, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad pagal jo 28 straipsnį jo taikymas priklauso nuo atitinkamos sutarties sudarymo datos (šiuo klausimu žr. 2016 m. sausio 13 d. Nutarties *Raiffeisen Privatbank Liechtenstein*, C-397/15, nepaskelbta Rink., EU:C:2016:16, 16 punktą).
- 57 Dėl Reglamente „Roma II“ Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal jo 31 straipsnį, apibrėžiant šio reglamento taikymo sritį *ratione temporis*, reikia atsižvelgti tik į žalą sukėlusio įvykio atsiradimo momentą (šiuo klausimu žr. 2011 m. lapkričio 17 d. Sprendimo *Homawoo*, C-412/10, EU:C:2011:747, 36 punktą).

58 Nagrinėjama atveju iš prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad pagrindinėje byloje nagrinėjama transporto priemonė stovėjo 2012 m. birželio 30 d., t. y. prieš Kroatijos Respublikai įstojant į Sąjungą. Darytina išvada, kad reglamentai „Roma I“ ir „Roma II“ netaikomi *ratione temporis* ir Teisingumo Teismas neturi jurisdikcijos atsakyti į aštuntąjį klausimą ir devintojo klausimo antrą dalį.

Dėl antrojo klausimo

59 Antruoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad į sąvoką „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, patenka ieškinys dėl rinkliavos už transporto priemonės stovėjimą viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje išieškojimo, pareikštas bendrovės, kuriai vietos valdžios institucija pavedė tokias stovėjimo vietas valdyti.

60 Dėl sąvokos „civilinės ir komercinės bylos“ Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalyje Teisingumo Teismas yra ne kartą pažymėjęs, kad siekiant kiek galima užtikrinti, kad valstybėms narėms ir suinteresuotiesiems asmenims iš šio reglamento kiltų lygios ir vienodos teisės ir pareigos, šios sąvokos negalima aiškinti kaip paprastos nuorodos į vienos ar kitos atitinkamos valstybės vidaus teisę. Šią sąvoką reikia laikyti savarankiška sąvoka, kurią būtina aiškinti atsižvelgiant, pirma, į minėto reglamento tikslus bei sistemą ir, antra, į bendruosius principus, išplaukiančius iš visų nacionalinės teisės sistemų (2019 m. vasario 28 d. Sprendimo *Gradbeništvo Korana*, C-579/17, EU:C:2019:162, 46 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

61 Be to, dėl būtinybės užtikrinti gerą vidaus rinkos veikimą ir, siekiant harmoningai vykdyti teisingumą, dėl būtinybės užtikrinti, kad valstybėse narėse nebūtų priimami nesuderinami sprendimai, reikalaujama minėtą sąvoką „civilinės ir komercinės bylos“ aiškinti plačiai (šiuo klausimu žr. 2009 m. rugsėjo 10 d. Sprendimo *German Graphics Graphische Maschinen*, C-292/08, EU:C:2009:544, 22 ir 23 punktus).

62 Siekiant nustatyti, ar ieškinį apima sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, ir atitinkamai – ar jis patenka į šio reglamento taikymo sritį, reikia išsiaiškinti, koks teisinis santykis sieja ginčo šalis ir jo dalyką, arba kaip alternatyvą išnagrinėti pareikšto ieškinio pagrindą ir jo pareiškimo sąlygas (2020 m. liepos 16 d. Sprendimo *Movic ir kt.*, C-73/19, EU:C:2020:568, 37 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

63 Nors tam tikri valdžios institucijos ir privatinės teisės subjekto ginčai gali patekti į Reglamento Nr. 1215/2012 taikymo sritį, kai ieškinys susijęs su veiksmais, atliktais *iure gestionis*, kitaip yra tuo atveju, kai valdžios institucija veikia vykdydama viešosios valdžios funkcijas (šiuo klausimu žr. 2020 m. gegužės 7 d. Sprendimo *Rina*, C-641/18, EU:C:2020:349, 33 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

64 Iš tiesų, kai viena iš ginčo šalių įgyvendina viešosios valdžios prerogatyvas, dėl jos vykdomų viešosios valdžios funkcijų, kurių nereglamentuoja santykiams tarp privačių asmenų taikomos taisyklės, toks ginčas nepriskiriamas prie „civilinių ir komercinių bylų“, kaip jos suprantamos pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį (2020 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Supreme Site Services ir kt.*, C-186/19, EU:C:2020:638, 57 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

65 Tai, kad tam tikra veikla siekiama viešojo tikslo, savaime nėra pakankamas veiksnys, dėl kurio šią veiklą būtų galima laikyti vykdoma *iure imperii*, nes ji neprilygsta funkcijų, kurių nereglamentuoja santykiams tarp privačių asmenų taikomos taisyklės, vykdymui (2020 m. rugsėjo 3 d. Sprendimo *Supreme Site Services ir kt.*, C-186/19, EU:C:2020:638, 66 punktą ir jame nurodyta jurisprudencija).

66 Šiuo atveju dėl ieškinio pagrindinėje byloje dalyko pažymėtina, kad jis susijęs su skolos už transporto priemonės stovėjimo viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje bilietą išieškojimu.

- 67 Kaip matyti iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos, šis ieškinys, nors pareikštas *Obala* pagal viešosios valdžios aktu jai suteiktus įgaliojimus, grindžiamas privatinės teisės reglamentuojamu teisiniu santykiu, kuriame šalys prisiima teises ir pareigas pagal sprendime dėl stovėjimo Zadaro mieste numatytas transporto priemonės stovėjimo sutarties bendrąsias sąlygas, įskaitant pareigą apmokėti už stovėjimą pagal valandinį arba dienos tarifą apskaičiuotą kainą. Laikoma, kad nesumokėjus bilieto valandinio tarifo kainos buvo sudaryta sutartis taikant dienos tarifą.
- 68 Be to, kaip matyti iš Kroatijos vyriausybės raštu pateiktų atsakymų į Teisingumo Teismo pateiktus klausimus, kai nesumokama bilieto už transporto priemonės stovėjimą kaina, atsiranda pareiga padengti realias išlaidas ir delspinigius, pagrįsta Įstatymu dėl prievolių, kuriame numatyta teisė į visą skolos atlyginimą.
- 69 Be to, kaip matyti iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos, transporto priemonės stovėjimo bilietas už dienos tarifo kainą nelaikoma sankcija už kelių eismo taisyklių pažeidimą.
- 70 Kiek tai susiję su ieškinio pagrindinėje byloje pagrindu ir jo pareiškimo sąlygomis, taip pat reikia pažymėti, kad *Obala* rinkliavos už stovėjimą išieškojimą vykdo pagal bendrąsias teisės normas: pagal Vykdyto įstatymą ji pradėjo procedūrą pas notarą, po kurios buvo procesas teisme, kai skolininkas pareiškė prieštaravimą dėl šio notaro išduoto vykdomojo rašto.
- 71 Be to, kaip ir esant situacijai, nagrinėjama byloje, kurioje priimtas 2017 m. kovo 9 d. Sprendimas *Pula Parking* (C-551/15, EU:C:2017:193), išduodama suinteresuotiesiems asmenims transporto priemonės stovėjimo bilietą pati *Obala* neišduoda vykdomojo dokumento, nukrypdamą nuo bendrųjų teisės normų, o tik gali pasiremti autentišku dokumentu, leidžiančiu jai pradėti procedūrą pagal Vykdyto įstatymo nuostatas arba – galimo ginčo atveju – teisminį procesą.
- 72 Iš to, kas išdėstyta, matyti, jog nei ieškinio, kaip nagrinėjamas pagrindinėje byloje, šalių teisiniai santykiai, nei tokio ieškinio pagrindas ir pateikimo sąlygos nerodo, kad naudotasi viešosios valdžios įgaliojimais, kaip tai suprantama pagal Sąjungos teisę, todėl šios rūšies ieškinį apima sąvoka „civilinės ir komercinės bylos“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalį, ir jis patenka į šio reglamento taikymo sritį.
- 73 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į antrąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad į sąvoką „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, patenka ieškinys dėl rinkliavos už transporto priemonės stovėjimą viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje išieškojimo, pareikštas bendrovės, kuriai vietos valdžios institucija pavedė tokias stovėjimo vietas valdyti.

Dėl šeštojo klausimo

- 74 Šeštuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad sąvoka „nekilnojamojo turto nuoma“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, apima ieškinį dėl rinkliavos už transporto priemonės stovėjimą viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje išieškojimo.
- 75 Pagal suformuotą jurisprudenciją Reglamento Nr. 1215/2012 II skirsnyje numatyta bendra jurisdikcijos priskyrimo sistema yra pagrįsta jo 4 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta bendrąja taisykle, pagal kurią valstybėje narėje nuolatine gyvenamąją vietą turintiems asmenims, kad ir kokia būtų jų pilietybė, byla keliami tos valstybės teismuose (2018 m. spalio 4 d. Sprendimo *Feniks*, C-337/17, EU:C:2018:805, 35 punktą).
- 76 Tik kaip šios bendrosios atsakovo gyvenamosios vietos teismo jurisdikcijos taisyklės išimtys Reglamento Nr. 1215/2012 II skyriaus 6 skirsnyje numatytos kelios išimtinės jurisdikcijos taisyklės, tarp kurių yra šio reglamento 24 straipsnio 1 punktą; pagal jį ieškinius dėl nekilnojamojo turto nuomos turi

jurisdikciją nagrinėti nekilnojamojo turto buvimo vietos valstybės narės teismai (šiuo klausimu žr. 2019 m. liepos 10 d. Sprendimo *Reitbauer ir kt.*, C-722/17, EU:C:2019:577, 38 punktą). Atsižvelgiant į tai, kad minėto reglamento 24 straipsnio 1 punkto nuostatos yra nukrypti leidžiančios nuostatos, jos neturi būti aiškinamos plačiau, nei to reikalauja jomis siekiamas tikslas (šiuo klausimu žr. 2016 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Schmidt*, C-417/15, EU:C:2016:881, 28 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 77 Dėl šiomis nuostatomis siekiamo tikslo reikia priminti, kaip matyti ir iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos, kad pagrindinis motyvas suteikti išimtinę jurisdikciją valstybės narės, kurios teritorijoje yra nekilnojamas turtas, teismams yra tas, kad nekilnojamojo turto buvimo vietos teismas, atsižvelgiant į geografinį artumą, gali geriausiai išsamiai susipažinti su faktinėmis aplinkybėmis ir taikyti taisykles ir papročius, kurie paprastai galioja nekilnojamojo turto buvimo valstybėje (šiuo klausimu žr. 2016 m. lapkričio 16 d. Sprendimo *Schmidt*, C-417/15, EU:C:2016:881, 29 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 78 Kiek tai konkrečiai susiję su nekilnojamojo turto nuoma, iš Teisingumo Teismo jurisprudencijos matyti, kad ši išimtinė jurisdikcija pateisinama savininko ir nuomininko santykių sudėtingumu, apimančių ne tik su nuoma susijusias, bet ir kitas teises ir pareigas. Šie santykiai reglamentuojami valstybės, kur yra išnuomotas nekilnojamas turtas, specialiais teisės aktais; iš jų kai kurie imperatyvūs, kaip antai nuostatos, pagal kurias nustatomas už nekilnojamojo turto priežiūrą atsakingas asmuo ir nekilnojamojo turto mokesčių mokėjimas, nekilnojamojo turto naudotojo pareigos kaimynams, taip pat tos, pagal kurias kontroliuojama ar apribojama savininko teisė pasibaigus nuomos santykiams perimti nekilnojamojo turto valdymą (2019 m. gegužės 15 d. Nutarties *MC*, C-827/18, nepaskelbta Rink., EU:C:2019:416, 27 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 79 Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, ieškinyje pagrindinėje byloje susijęs ne su naudojimosi nekilnojamoju turtu sąlygomis, o su rinkliavos už transporto priemonės stovėjimą viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje išieškojimu. Neatsižvelgiant į tokių teisinių santykių kvalifikavimą pagal nacionalinę teisę, toks ieškinyje, atsižvelgiant į jo dalyką ir nacionalinio teismo atliktus patikrinimus, negali patekti į išimtinės jurisdikcijos taisyklės, numatytos Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 punkte, taikymo sritį.
- 80 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į šeštąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad sąvoka „nekilnojamojo turto nuoma“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, neapima ieškinio dėl rinkliavos už transporto priemonės stovėjimą viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje išieškojimo.

Dėl penktojo ir septintojo klausimų

- 81 Penktuoju ir septintuoju klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, pirma, ar Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad „bylos, kylančios iš sutarčių“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, apima ieškinius dėl rinkliavos už transporto priemonės stovėjimą viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje išieškojimo, ir, jei taip, ar tokiomis aplinkybėmis sudaryta sutartis dėl transporto priemonės stovėjimo laikytina paslaugų teikimo sutartimi, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 7 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrą įtrauką, o galiausiai, jei ne, ar toks ieškinyje patenka į bylose dėl delikto ar kvazidelikto taikomos specialios jurisdikcijos taisyklės, numatytos to paties reglamento 7 straipsnio 2 punkte, taikymo sritį.
- 82 Pirma, dėl ieškinio pagrindinėje byloje sutartinio arba deliktinio pobūdžio svarbu priminti, kad sąvokos „byla dėl sutarties“ ir „byla dėl delikto ar kvazidelikto“, kaip jos suprantamos atitinkamai pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 ir 2 punktus, turi būti aiškinamos savarankiškai, iš principo remiantis šio reglamento sistema ir tikslais, siekiant užtikrintas vienodą jo taikymą visose valstybėse

narėse. Todėl šios sąvokos negali būti suprantamos taip, kad jomis daroma nuoroda į nacionaliniame teisme, į kurį kreiptasi, nagrinėjamo teisinio santykio kvalifikavimą pagal taikytiną nacionalinę teisę (šiuo klausimu žr. 2016 m. liepos 14 d. Sprendimo *Granarolo*, C-196/15, EU:C:2016:559, 19 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 83 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad į „bylą dėl delikto arba kvazidelikto“ sąvoką, kaip ji suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 2 punktą, patenka bet koks reikalavimas, kuriuo siekiama nustatyti atsakovo atsakomybę ir kuris nėra priskirtinas prie „bylų, kylančių iš sutarčių“, kaip jos suprantamos pagal šio reglamento 7 straipsnio 1 punkto a papunktį, t. y. jis nėra grindžiamas vieno asmens laisvai priimta teisine prievole kitam asmeniui (2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Wikingerhof*, C-59/19, EU:C:2020:950, 23 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 84 Jis pažymėjo, kad tai, ar taikomas Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punktas, ar jo 2 punktas, priklauso, pirma, nuo ieškovo pasirinkimo remtis ar nesiremti viena iš specialiosios kompetencijos taisyklių ir, antra, nuo teismo, į kurį kreiptasi, atliekamo šiose nuostatose esančių konkrečių sąlygų patikrinimo (2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Wikingerhof*, C-59/19, EU:C:2020:950, 29 punktas).
- 85 Jeigu ieškovas remiasi viena iš minėtų taisyklių, teismas, į kurį kreiptasi, turi patikrinti, ar jo reikalavimai, neatsižvelgiant į jų kvalifikavimą pagal nacionalinę teisę, yra sutartinio pobūdžio, ar, priešingai, deliktinio ar kvazideliktinio pobūdžio, kaip tai suprantama pagal minėtą reglamentą (2020 m. lapkričio 24 d. Sprendimo *Wikingerhof*, C-59/19, EU:C:2020:950, 30 punktas).
- 86 Iš to matyti, kad pirmiausia reikia patikrinti, ar ieškinys dėl rinkliavos už transporto priemonės stovėjimą viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje išieškojimo yra sutartinio pobūdžio, neatsižvelgiant į jo kvalifikavimą pagal nacionalinę teisę.
- 87 Šiuo klausimu reikia atkreipti dėmesį į tai, kad nors pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punktą nereikalaujama sudaryti rašytinės sutarties, vis dėlto tam, kad ši nuostata būtų taikoma, būtina nustatyti sutartinės prievolės buvimą. Svarbu patikslinti, kad tokią prievolę galima laikyti atsiradusia savaime, ypač jeigu ji siejama su šalių valią išreiškiančiais vienareikšmiais veiksmais (šiuo klausimu žr. 2016 m. liepos 14 d. Sprendimo *Granarolo*, C-196/15, EU:C:2016:559, 24 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 88 Nagrinėjamu atveju iš Teisingumo Teismo turimos bylos medžiagos matyti, kad bendrosios viešųjų stovėjimo vietų naudojimo sąlygos, t. y. be kita ko, dėl automobilių stovėjimo vietų nustatymo, stovėjimo laiko ir tarifų, įskaitant prievolę sumokėti bilieto kainą, buvo paskelbtos sprendime dėl stovėjimo Zadaro mieste. Dėl transporto priemonės stovėjimo viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje atsiranda teisinis santykis tarp už šios vietos valdymą atsakingo asmens ir asmens, kuris šia vieta naudojosi, apmokėjęs už bilietą pagal valandinį ar dienos tarifą, kuris gali būti kvalifikuojamas kaip sutartinis.
- 89 Taigi ieškinys dėl rinkliavos už transporto priemonės stovėjimą išieškojimo, grindžiamas nurodomu sutartinių prievolių neįvykdymu ir priskiriamas prie „bylų, kylančių iš sutarčių“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punkto a papunktį, todėl Kroatijos teismai gali grįsti savo jurisdikciją pagal šią nuostatą, neatsižvelgdami į pagrindinėje byloje nagrinėjamos transporto priemonės stovėjimo sutarties pobūdį.
- 90 Slovėnijos vyriausybės atsakyme į Teisingumo Teismo raštu pateiktus klausimus nurodytas argumentas, kad atsakovė ne laisvai sutiko priimti prievolę, nes šiuo atveju pagrindinėje byloje nagrinėjama transporto priemonė atitinkamoje stovėjimo vietoje buvo pastatyta ne pačios tos šalies, o finansinės nuomos gavėjo, negali paneigti pagrindinėje byloje pareikšto ieškinio sutartinio pobūdžio. Iš tiesų šis argumentas susijęs su bylos nagrinėjimu iš esmės, kurį teismas privalo atlikti išsprendęs klausimą dėl savo jurisdikcijos.

- 91 Šiuo klausimu Teisingumo Teismas nusprendė, kad teismas, nagrinėjantis ieškinį dėl sutarties vykdymo, turi jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punktą, net jeigu ieškovas savo gynybą grindžia šios sutarties nebuvimu (1982 m. kovo 4 d. Sprendimo *Effer*, 38/81, EU:C:1982:79, 8 punktas).
- 92 Antra, dėl galimybės pagrindinėje byloje nagrinėjamą transporto priemonės stovėjimo sutartį kvalifikuoti kaip paslaugų teikimo sutartį, siekiant taikyti Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punkto b papunktį, reikia pažymėti, kad dėl tokio kvalifikavimo būtų netaikoma jurisdikcijos taisyklė, numatyta minėto reglamento 7 straipsnio 1 punkto a papunktyje. Iš tikrųjų, atsižvelgiant į šios nuostatos c papunktyje nustatytą a ir b papunkčių hierarchiją, a papunktyje numatyta jurisdikcijos taisyklė taikoma tik alternatyviai, jeigu nėra galimybės taikyti b papunktyje esančios jurisdikcijos taisyklės (2018 m. kovo 8 d. Sprendimo *Saey Home & Garden*, C-64/17, EU:C:2018:173, 34 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 93 Sąvoka „paslaugos“, kaip ji suprantama pagal 7 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrą įtrauką, mažų mažiausiai reiškia tai, kad jas teikianti šalis atlieka tam tikrą veiklą už atlyginimą (šiuo klausimu žr. 2018 m. kovo 8 d. Sprendimo *Saey Home & Garden*, C-64/17, EU:C:2018:173, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 94 Dėl kriterijaus, susijusio su tam tikros veiklos buvimu, reikia pažymėti, kad reikalaujama atlikti aktyvius veiksmus, o ne paprasčiausiai nuo jų susilaikyti (2018 m. kovo 8 d. Sprendimo *Saey Home & Garden*, C-64/17, EU:C:2018:173, 39 punktas). Taigi Teisingumo Teismas nusprendė, kad sutartis, kuria intelektinės nuosavybės teisės turėtojas už atlyginimą suteikia kontrahentui teisę ja naudotis, neapima tokios veiklos, nes intelektinės nuosavybės teisės turėtojas, suteikdamas teisę naudotis, neatlieka jokios paslaugos, o tik įsipareigoja leisti kontrahentui laisvai naudotis šia teise (šiuo klausimu žr. 2009 m. balandžio 23 d. Sprendimo *Falco Privatstiftung ir Rabitsch*, C-533/07, EU:C:2009:257, 30 ir 31 punktus).
- 95 Nagrinėjamu atveju iš Teisingumo Teismo turimos informacijos matyti, kad *Obala* yra atsakinga už viešųjų stovėjimo vietų valdymą, o tai apima bent jau stovėjimo vietų viešuosiuose keliuose įrengimo, ribų nustatymo ir žymėjimo veiklą bei stovėjimo išlaidų surinkimo būdų valdymą.
- 96 Dėl atlyginimo už veiklą kriterijų reikia pažymėti, kad šiuo atveju neginčijama, jog stovėjimo bilieto apmokėjimas gali būti laikomas atlyginimu.
- 97 Taigi, kaip iš esmės pažymėjo ir generalinis advokatas savo išvados 119 ir 120 punktuose, pagrindinėje byloje nagrinėjama transporto priemonių stovėjimo sutartis gali būti kvalifikuojama kaip „paslaugų teikimo sutartis“, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrą įtrauką.
- 98 Vadinas, į penktąjį ir septintąjį klausimus reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punktas turi būti aiškinamas taip, kad „bylos, kylančios iš sutarčių“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, apima ieškinį dėl rinkliavos, mokamos pagal sutartį dėl transporto priemonės stovėjimo vienoje iš viešajame kelyje pažymėtų stovėjimo vietų, kurias tvarko ir valdo šiuo tikslu įgaliota bendrovė, išieškojimo ir kad ši sutartis yra paslaugų teikimo sutartis, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 7 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrą įtrauką.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 99 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiai teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (pirmoji kolegija) nusprendžia:

1. 2012 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1215/2012 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo 1 straipsnio 1 dalis turi būti aiškinama taip, kad į sąvoką „civilinės ir komercinės bylos“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, patenka ieškinys dėl rinkliavos už transporto priemonės stovėjimą viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje išieškojimo, pareikštas įmonės, kuriai vietos valdžios institucija pavedė tokias stovėjimo vietas valdyti.
2. Reglamento Nr. 1215/2012 24 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad sąvoka „nekilnojamojo turto nuoma“, kaip ji suprantama pagal šią nuostatą, neapima ieškinio dėl rinkliavos už transporto priemonės stovėjimą viešajame kelyje pažymėtoje stovėjimo vietoje išieškojimo.
3. Reglamento Nr. 1215/2012 7 straipsnio 1 punktą turi būti aiškinamas taip, kad „bylos, kylančios iš sutarčių“, kaip tai suprantama pagal šią nuostatą, apima ieškinį dėl rinkliavos, mokamos pagal sutartį dėl transporto priemonės stovėjimo vienoje iš viešajame kelyje pažymėtų stovėjimo vietų, kurias tvarko ir valdo šiuo tikslu įgaliota bendrovė, išieškojimo ir kad ši sutartis yra paslaugų teikimo sutartis, kaip tai suprantama pagal šio reglamento 7 straipsnio 1 punkto b papunkčio antrą įtrauką.

Parašai.